

Streszczenie

Głównymi czynnikami determinującymi wielkość populacji wielu gatunków ptaków i ich przyszły sukces lęgowy są dostępność odpowiednich siedlisk oraz zasobna baza pokarmowa. Dostępność siedlisk podmokłych, czyli jednych z najbardziej zagrożonych na degradację obszarów na świecie, sprzyja występowaniu różnych gatunków ptaków wodno-błotnych. W zmieniającym się środowisku niektóre z tych gatunków wykazują większą plastyczność środowiskową, zmieniając swoje preferencje siedliskowe i zasiedlając obszary stworzone przez człowieka, np. stawy rybne. Prowadzenie badań naukowych nad gatunkami ptaków w zmienionych i stworzonych przez człowieka siedliskach przyczynia się do ich lepszej ochrony.

Celem rozprawy doktorskiej było zbadanie wybranych aspektów biologii lęgowej bączka *Ixobrychus minutus*, słabo poznanego gatunku czapli. Badania przeprowadzone w latach 2010–2013 na stawach rybnych położonych w Parku Krajobrazowym Lasy Janowskie (południowo-wschodnia Polska) obejmowały zagadnienia dotyczące szczegółowych preferencji siedliskowych, diety i częstotliwości karmienia piskląt, międzyptociowych różnic w opiece nad lęgiem oraz aktywności głosowej samca w trakcie sezonu lęgowego. Na podstawie otrzymanych wyników stwierdzono, że: 1) bączek wybiera siedlisko lęgowe na podstawie jakości płata roślinności szuwarowej, tj. o odpowiedniej wysokości, szerokości i powierzchni; 2) parametry siedliskowe dla gniazd lęgowych (breeding nest) i niełgowych (mock nest) częściowo różnią się między sobą; 3) bączek jest oportunistą pokarmowym korzystającym z najbardziej dostępnego źródła pokarmu; 4) zarówno samiec jak i samica mają duży wkład rodzicielski w opiekę nad lęgiem; 5) samiec bączka wykazuje najwyższą aktywność wokalną przed wschodem i zachodem słońca.

Przeprowadzone badania przyczyniły się do poszerzenia wiedzy na temat biologii lęgowej bączka, a uzyskane wyniki mają znaczenie praktyczne i mogą być wykorzystane w przyszłych badaniach naukowych, monitoringu populacji lub czynnej ochronie gatunku.